

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΣ

Φίλε «Νουμά»,

Τίς ημέρες αυτές πού μερικοί φιλολογικοί λούστροι, αυτοτιτλοφορούμενοι Κ ύ ρ ι ο ι, έδωκαν τόσα δείγματα έπιθεβαιωτικά του άληθινού τους έπαγγέλματος, πού τό χαρακτηρίσες δά τόσο περίφημα και σού στο άρθρο σου «Φιλολογική τρομοκρατία»— τίς ημέρες λοιπόν αυτές τίς πονηρές έγινε και κάτι πού αξίζει ν' άπαθαντιστεί στίς στήλες σου.

Στό προχτεσινό Σαβατόβραδο του «Πυρσοῦ» στή φιλολογική αυτή δαση τής όδοῦ Οικονόμου, όπου συγκεντρώνονται οί διαλεχτοί τής πέννας και τής σκέψης, μάς ήλθε και ό άθάνατος Φιλήντας— άθάνατος για την έπιστημονική του αξία και τον άνοιχτόκαρδο χαρακτήρα του. Στό γραφείο του «Πυρσοῦ» βρισκόντουσαν εκείνη τή στιγμή ό Βουτιερίδης, ό Ρήγας Γκόλφης, ό Παρορίτης, ό Μελικέρτης, ό Ρώτας, ό Γιάννης Οικονομίδης, ό Σπαταλάς κι άλλοι· βρισκότανε ακόμα κι ό συνθέτης του τσουχτερού επιγράμματος. «Κρεμαστομάγουλη μορφή», πού δημοσιεύτηκε στό προχτεσινό σου φύλλο κι άναφερνότανε στό Φιλήντα. Θαρρείς πώς θύμωσε, άμα είδε τον επιγραμματοποιό του; Κάθε άλλο. Ξεκαρδισμένος στά γέλια του σφίξε τό χέρι, τον συνεχάρηκε για τό επιγράμμα του κι άρχισε ύστερα νά μάς τό αναλύει θυμοσοφικά και νά μάς κάνει μάθημα γλωσσολογικό πάνω σέ διάφορες λέξεις του.

Νά ένας άληθινά πολιτισμένος άνθρωπος! Ό Φιλήντας ούτε στά σαλόνια συχνάζει, ούτε μέ άριστοκοράτισσες (!) κυρίες σχετίζεται, ούτε «κύριος» κομπάζει πώς είνε, ούτε στήν Εύρώπη έζησε. Και όμως είνε Εύρωπαίος για τον τόπο μας και για την φιλολογία μας, πού τόσο λουστρισμό άρχισε τελευταία νά δείχνει.

Μέ αγάπη

Ε. ΡΟΠΑΛΙΔΗΣ

ΤΟ ΞΑΝΘΟΝΤΑΝΕΜΑ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“

΄Αγαπητέ «Νουμά».

Σκυμένος στό φτωχικό μου γραφείο, διάβαζα τον άρχιμτέκτονα Σόλνες του ΄Ιψεν και άκριβώς τό μέρος εκείνο πού ό Σόλνες ξομολογείται στήν ΄Ιλδα, λέγοντας «...Πρέπει νά σάς πώ... μέ πιάνει ένας τέτοιος φόβος... ένας τόσο τρομερός φόβος για την νεότητα... Την στιγμή κείνη ή φωνή του μικρού έφημεριδοπώλη διαλαλούσε την έκδοσή σου. Διέκοψα την μελέτη και σχίζοντας τά φύλλα σου έβριχνα μία βιαστική ματιά, συνηθισμένος και άπογοητευμένος άπ' την κοινοτυπία των έφημερίδων και των περιδικιών μας, πού δέν έχουν κανένα ζωντανό σημείο για νά σου προξενήσουν και την παραμικρή προσοχή. Μά έκπληγμένος έτριψα τά μάτια μου· ήταν άλήθεια; ύπάρχουν λοιπόν άνθρωποι και στόν δόλιο μας τόπο πού μπορούν νά ικανοποιήσουν μία άνώτερη ανάγκη;... Και κατόπι χωρίς νά θέλω επαναλάβανα ψιθυριστά την ξομολόγηση του δυστυχισμένου Σόλνες... «΄Ω, ναι, βέβαια. Και γιαυτό διπλοκλειδώνουμαι· μάθετε πώς ή νιότη θέλει νά πολιορκήσει την πόρτα μου· θέλει νά εισβάλει στίτι μου»... Ναι· σέ φαντάστηκα σάν την Νιότη μέ τό παραστατικό σου άνάστημα, λαμπερός και γλήγορος

σάν άστραπή, νά χτυπάς άπαιτητικά την πόρτα τής Πεζότηας και τής Κοινοτυπίας. Σέ φαντάστηκα μέ την πανοπλία τής δραστικότητας και την όρμη τής γέννησης νά προτείνης τον γρόθο σου σέ έκφραστική χειρονομία και νά ζητάς τά καταπατημένα δικαιώματά σου άπ' τον έκφυλισμένο και γερασμένο κόσμο. Και φαντάστηκα τον γέρικο κόσμο μέ τάσπρα του μαλλιά και τις πλατειές και άδούλεντες πλάτες του, ν' άνεβαίνει ψηλά στόν ούρανόψηλο πύργο πού χτίστηκε μέ τους κόπους του φτωχού Ράνια, για νά βάλη τό στεφάνι τής δόξας του· και ύστερα, κεί πού θά νύμιζε κανένας ότι φτάνοντας εκεί στό κορυφωμα τής δόξας του, δέν θάκουε παρά τά χειροροτήματα του πλήθους του, νά γκρεμίζεται άπ' την κορυφή του έργου πού όνειροπόλησε, στό άπειρο, συνοδευόμενος μέ τά επιφωνήματα του όχλου και τά ειρωνικά μειδιάματα του άναστημένου ανθρώπου τής Νιότης τής άνθρωπότητας.

΄Ας τον άφήσουμε τον παραλυμένο γέρο νά γκρεμνά. ΄Εμεις άς σηκωθούμε τώρα.

΄Αθήνα 30[12]18

Μέ πολλή αγάπη
Π. ΜΑΡΙΝΕΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“

ΔΑΦΝΗ ΜΟΥ!

Δάφνη μου, πιροδόφνη στό σοκάκι
τό φτωχικό σέ βλέπω, πού διαβαίνω.
Σέ πνίγει ή σκόνη, τό άνθι σου άσπρισμένο
Σάν άρρωστης κοπέλλας τό άχειλάκι.

Σταλιά νερό κι' ούτε φαιδρό άγεράκι
Για σένα, κι' ούτε χέρι αγαπημένο·
Παράπονο δέ λές· βαστάς κρυμμένο
τό μυστικό τής ζήσης τό φαρμάκι.

Μά μία φορά, πού ότι είχε ή Αύγη χαράζει
΄Ως διάβαινα, μου φάνηκε πώς είδα
Στ' άνθάκια σου άπό μία δροσοσταλίδα.

Κι' ήταν βαρύ κι' ούτε ήθελε νά στάξει,
Κ' ήταν θολό τό δάκρυ των ματιών σου.
Και ντράπης πούχα ίδει τό μυστικό σου.

(1915)

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

19

Νά μη θυμώνης άν σέ λέν
όσοι σέ ξέρουν ψεύτη·
Φρόντιζε μόνο νά σέ λέν
ψεύτη μαζί και κλέφτη.

20

Έκ των ένόντων νά περνάς,
πάντοτε τή ζωή σου.
Άρπαζε, κλέβε δηλαδή,
κι' όσο μπορείς δανείσου.

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σε ποιητή τής Φυλακής

΄Αδικα φυλακίστηκες άφρο δέν έκακούργησες.

΄Υστερα τό μετάνιωσες κ' έπιασες και στιχούργησες.